

هه‌لێباردنی گشتی و چاره‌نووسی کورد له عیراقد

خه‌سوێ پیربانی

ئهمڕۆکه له عیراقد ، هه‌موو هیژو لایه‌نه جوژبه‌جوزه سیاسیه‌کان ، به‌عهره‌ب و کورده‌و، له‌هه‌موو لایه‌که‌وه خه‌ریکی نه‌خشه‌کێشان و خۆسازدان و باس له پرۆسه‌ی هه‌لێباردنی گشتی ده‌کرێ له‌سه‌رتاسه‌ری وڵاته‌دا.

دیاره پاش نازادکردنی عیراق له‌ رۆژمی تاکه‌وه‌ی و دیکتاتۆری هه‌لێباردنی هه‌یه‌کێک له‌ گه‌نگه‌رتن بنه‌ماکانی دیموکراسی و قو‌ناعی میژووبی عیراق و سه‌ره‌جم میللته‌تانی عیراق ده‌زانێ، هه‌لێباردنی گشتی له‌سه‌رتاسه‌ری عیراق، بۆ ده‌ستنی‌شانکردنی حکومه‌ت و پێکهاته‌ گه‌نگه‌ جوژبه‌جوزه‌کانی، له‌ناستی ناوه‌ده‌دا زیاتر له‌هه‌ر به‌واریکی تر، وڵات پیوستی به‌ نه‌خشه‌کێشان و به‌ده‌سته‌وه‌گرته‌نی چه‌ندین مه‌له‌فی گه‌نگه‌ هه‌یه‌، بنیاته‌نانه‌وه، ناوه‌دانکردنه‌وه، نیشه‌جێکردنی هاو‌وڵاتیان، به‌ری‌وه‌بردنی کاروباری هاو‌وڵاتیانی سه‌رتاسه‌ری عیراق، هه‌تد، له‌ناستی ده‌روه‌ش پاش ئه‌وه‌ی عیراق وه‌کو جه‌سته‌یه‌کی گومانلی‌نکراو سه‌یر ده‌کرا له‌نیو کۆمه‌لگای نیو‌ده‌وله‌تی‌دا، ئهم‌ڕۆکه ده‌ییت نوینه‌رایه‌تی ئه‌و ده‌وله‌ته‌ فره‌ نه‌ته‌وه‌یه‌: عه‌ره‌ب و کورد و تورکمان و کلدو‌ناشووری، به‌ته‌واوی نوینه‌رایه‌تی هه‌موو ئه‌و کولتور و فره‌هه‌نگه‌ جیاوازه‌ بیت له‌ ده‌روه‌دا .

کەس گومانی نیه له‌وه‌ی که پرۆسه‌ی هه‌لێباردنی گشتی زۆر گه‌نگ و پیوسته، ئهم‌ڕۆکه بۆ یه‌ک‌لایه‌ک‌کردنه‌وه‌ی گه‌لێک له‌ گه‌وگه‌رفتی نیوخۆی عیراق، به‌شداری‌کردنی هه‌موو هیژو لایه‌نه‌کان که‌که‌م و زۆر له‌ناوه‌وه‌ی عیراقد جهماره‌ریکیان هه‌یه‌ و یان پاش نازادبوونی عیراق به‌تایبه‌تی هه‌ندیک هیژو لایه‌نه‌ عه‌ره‌به‌یه‌کانی عیراق ورده‌ ورده‌ بناو هه‌ندیک له‌ جهماره‌وه‌ خه‌لکیان له‌ده‌وه‌ری خۆیان خه‌رک‌درووه‌ته‌وه.

ئهم‌ڕۆکه هیژو لایه‌نه‌ نیشه‌تیمانه‌په‌ره‌وه‌ره‌کانی کورده‌و سه‌رکرده‌کاتمان له‌سه‌ر یه‌ک میژدان و ده‌نگی‌کی نێریان هه‌یه‌ ده‌یان‌وه‌ت به‌شپۆیه‌که‌ی هاوته‌ریب و یه‌کسان حسابیان بۆ بکری‌ت! له‌و مقومۆی هه‌لێباردندا، به‌ته‌مان به‌ به‌ده‌سته‌نیانی زما‌ری ده‌نگی‌کی زۆر ببه‌نه‌ بریارده‌ر له‌ پاشه‌ختی حکومه‌تی عیراقتی فیدراله‌.

هه‌لێباردنی کورده‌ستان و یه‌که‌ریزی کورده‌:

دیاره له‌ناستی کورده‌ستاندا ، هه‌لێباردنی گشتی و یه‌که‌خته‌نه‌وه‌ی نیومالی کورده‌و، وه‌کوو زه‌رووره‌تیکی ستاتیجی پیوستیه‌که‌ی میژووبی گه‌وره‌یه‌، ده‌ییت له‌ پرۆسه‌یه‌کی جیاوازو تایبه‌ته‌دا، بێ‌ئ‌وه‌ی ئه‌و مه‌سه‌له‌یه‌ تیکه‌ل به‌ نه‌جنده‌ی تر بکری‌ت، پێش هه‌لێباردنی گشتی سه‌رتاسه‌ری عیراق بکری‌ت، کورده‌و له‌ باشووری کورده‌ستان یه‌ک په‌رله‌مان و یه‌ک حکومه‌تی کورده‌ستان و یه‌ک سه‌رۆکی حکومه‌ت و یه‌ک کابینه‌ی خه‌زمه‌تگه‌زاری هه‌ییت.

ناشکرایه‌ له‌ده‌روه‌وه‌ له‌ناوه‌وه‌ی وڵات سه‌ره‌جم میللته‌تی کورده‌و به‌چاویکی ده‌رخه‌نه‌وه‌ ده‌روانه‌ دوواکه‌وته‌نی ئه‌و یه‌که‌گرتنه‌وه‌ی ئی‌دا‌ره‌ له‌کورده‌ستان، به‌لام بیگومان زۆر کاری هاو‌به‌ش و ئاسانه‌که‌ر ته‌خام دراو‌ن که پرۆسه‌ی راگه‌یانندی یه‌که‌گرتنه‌وه‌ که‌ی نزیکه‌دۆته‌وه.

له‌ ناستی کورده‌ستاندا ده‌ییت هه‌نگاه‌کاتمان هاوته‌ریب بێ بۆ سازانی هه‌لێباردنی گشتی له‌ناستی کورده‌ستان، بۆ ئه‌و مه‌سه‌له‌یه‌ش میللته‌تی کورده‌و زۆر په‌له‌له‌و له‌چاوه‌ڕوانیدان، بۆ ئه‌و پرۆسه‌یه‌ش کۆمه‌لگا و هاو‌وڵاتیانی کورده‌ستان، ناماده‌گه‌یه‌کی ته‌واویان هه‌یه‌ به‌ هه‌سته‌تیک و به‌ری‌سه‌ریا‌یه‌تی‌که‌ی گه‌وره‌وه‌ ده‌روانه‌ ئه‌و مه‌سه‌له‌یه‌ و ناماده‌ی ته‌واوی هاو‌کاری و کارکردن یان هه‌یه‌ بۆ سه‌رکه‌وته‌نی کاره‌که‌، بنه‌ماکانی نازادی را‌ده‌په‌رین و هه‌له‌سه‌نگاندنی ته‌واویان هه‌یه‌، ده‌نگ به‌ده‌نه‌ کێ و چ بکه‌ن و چ جوژه‌ ریگایه‌که‌ بگه‌رنه‌وه‌وه‌ی هه‌لێباردنی بۆ ئه‌وه‌ی کاروباری کورده‌ستانیان بۆ را‌په‌رتنی‌ت وڵات و کۆمه‌لگا به‌ره‌و قو‌ناعی‌کی نوێ بچیت و به‌مه‌ش میللته‌تی کورده‌و لاپه‌ره‌یه‌کی نوێ هه‌لداتوه‌ و پێ‌ هه‌لباوێن به‌ره‌و رۆژی‌کی نوێ. به‌لام قه‌ده‌ری کورده‌ که ده‌ییت هاوته‌ریب کار بکه‌ن بۆ هه‌لێباردنی گشتی له‌ناستی عیراقد، به‌مه‌ش ئه‌رک و ماندووبوونی ئی‌مه‌ زیاتر و قورس‌تره‌ ده‌ییت، دیاره‌ لێ‌ده‌دا ناشکرایه‌ که ته‌زموونی حکومه‌تی کورده‌و له‌ عیراقد و وه‌کوو ئه‌وه‌یه‌که‌ی به‌سه‌رود له‌ قو‌ناعی ئاسایی‌کردنه‌وه‌ی بارو‌دۆخی ناوه‌وه‌ی عیراقد به‌کارهاتوه‌ و زۆر یارمه‌تیده‌ر بووه‌ به‌ میللته‌تانی تر و حکومه‌تی عیراقتی فیدراله‌، به‌لام رووداوه‌ ده‌ته‌زی‌نه‌کانی ئه‌م دوایه‌ی ناوخۆی عیراق، که به‌شپۆیه‌که‌ی سه‌ترسی‌دار خورپه‌ی خسته‌وته‌ ناو‌دلی میللته‌تی کورده‌و، له‌هه‌مووشیان خه‌ته‌ره‌ناک‌تر ئه‌و هه‌له‌مه‌ته‌ به‌فره‌وانه‌ی کوشن و سه‌ری‌په‌ینی هاو‌وڵاتیانی کورده‌و له‌ شارو ناوچه‌ عه‌ره‌به‌یه‌کانی عیراق، لێ‌ده‌شدا مافی خۆمانه‌ به‌ دوو‌دلی گومان‌ه‌وه‌ پروانه‌یه‌که‌ی مه‌سه‌له‌کان و پێش ئه‌وه‌ی خۆمان به‌رامبه‌ر ده‌ره‌ته‌جامی‌کی لێ‌وه‌نه‌شواوه‌دا بیه‌ستنه‌وه‌ له‌ پاش هه‌لێباردنی گشتی، مافی خۆمانه‌ هه‌ندیک به‌ووردی له‌ده‌روه‌ری خۆمان له‌نیابین و ورد بیه‌نه‌وه‌ پێش ئه‌وه‌ی کار له‌کار به‌تازت!

پاش نازادکردنی عیراق و سالی‌ک به‌سه‌ر پرۆسه‌ی بنیاته‌نانه‌وه‌ی کۆمه‌له‌یه‌تی و سیاسیدا، گه‌لێک له‌و هیژو لایه‌نه‌ بناو هاو‌به‌یانه‌مانمان — پاش ئه‌وه‌ی فرسه‌تیا‌ن بیه‌نی چۆن خۆیان وه‌رگه‌یروا ئی‌ستا چ سیاسه‌تیکیان گرتۆته‌ به‌ر، چه‌ند که‌سایه‌تی خاوه‌ن بریاریا‌ن چۆن مه‌سه‌له‌ی فیدرایسبوونی کورده‌ستانیان باشوور ده‌یینه‌ن له‌ عیراقتی نوێ‌دا، ده‌یینه‌ن چۆن مه‌سه‌له‌ی یه‌که‌گرتنی ئاره‌زوومه‌ندانو و تایبه‌ته‌نه‌یه‌کانی میللته‌تی کورده‌و باس ده‌کهن و به‌رامبه‌رمان چ جوژه‌ هیژو هه‌له‌سه‌نگاندنیکیان هه‌یه‌. میللته‌تی کورده‌وه‌ی خۆیه‌تی به‌چاوی مه‌ترسی‌ه‌وه‌ بروانیته‌ دواین لێ‌دوانه‌ ته‌له‌فزی‌ویه‌که‌ی سه‌رۆکی عیراقتی فیدراله‌، هه‌قی ئه‌وه‌ ده‌دریته‌ ئه‌و خا‌بوونه‌وه‌ و ساردبوونه‌وه‌ی هیژو سیاسیه‌کی کورده‌و چۆنیه‌تی به‌شداری‌کردن له‌ بنیاته‌نانه‌وه‌ی عیراق، هه‌قی ئه‌و خا‌نه‌واده‌ شه‌هیدانه‌و یلقه‌موامانه‌ی کورده‌و، به‌ چاوی مه‌ترسی و شکه‌وه‌ پروانه‌ هیژو عه‌ره‌به‌ عیراقیه‌کان، له‌کاتی‌که‌دا پاش هه‌لدانه‌وه‌ی ئه‌و هه‌موو گۆره‌به‌کۆمه‌له‌نه‌وه‌ پاش ئه‌وه‌ی بۆ سه‌رتاسه‌ری مرۆفایه‌تی ناشکرایه‌وه‌، که رۆژمی به‌عه‌سی خۆپه‌یژ چ جوژه‌ تاوانی‌کی ده‌ره‌ه‌ق به‌ میللته‌تی کورده‌و ته‌خامداوه‌، پاش ئه‌و هه‌موو تاوانه‌ تاوه‌کو ئی‌ستا هه‌چ هیژو لایه‌نی‌که‌ی عه‌ره‌به‌ی و عه‌ره‌بی عیراقتی، له‌و باسه‌ نه‌داوه‌ و هه‌تاوه‌کو ئی‌ستا هه‌چ ته‌ندامه‌یک و به‌ری‌سه‌ری‌کی حزبی به‌عه‌س داوا لێ‌بووردنی له‌ میللته‌تی کورده‌و کورده‌ستان نه‌کردوه‌!

به‌رامبه‌ر ئه‌و هه‌موو (بێ‌ هه‌لو‌تیه‌تی سیاسی و ته‌خلاقیه‌) گه‌وره‌یه‌ی ده‌ره‌ه‌ق به‌ کێشه‌ی نه‌ته‌وه‌ییمان، ئه‌و بێ‌ هه‌لو‌تیه‌تیانه‌ی که‌ده‌یانه‌ی رۆژانه‌ له‌ ناستی عیراق و ده‌روه‌یه‌یدا، هه‌قی خۆمانه‌ وه‌کو کورده‌و به‌چاوی گومان و ترسه‌وه‌ له‌هه‌ر هه‌نگاوێک و مه‌سه‌له‌یه‌که‌ی بروانی‌ن که په‌یوه‌سته‌ به‌ بنیاته‌نانه‌وه‌ و یه‌که‌گرتنی هیژو سیاسیه‌ عه‌ره‌به‌یه‌کانی عیراقه‌وه‌، بۆ ئه‌مه‌ش ده‌ییت کورده‌و چه‌ندین جار ببه‌ری‌کاته‌وه‌ له‌ وه‌رگرتنی هه‌ر هه‌لو‌تیه‌تیک و هه‌ر پرۆسه‌یه‌که‌ی گه‌نگه‌، به‌تایبه‌تی به‌رامبه‌ر به‌ پرۆسه‌ی هه‌لێباردنی گشتی.

ئهم‌ڕۆکه هه‌موو هیژو تاییه‌یه‌کان و لایه‌نه‌ سیاسیه‌ عه‌ره‌به‌یه‌کانی عیراق، په‌له‌ له‌ سازانی هه‌لێباردنی گشتی ده‌کهن له‌ عیراقد هه‌مووشیان هه‌ریه‌یه‌کیان له‌ناستی خۆی و به‌ شیوازی تایبه‌ت، هه‌ندیکیان خه‌ریکی خۆسازکردن و به‌خه‌شینه‌وه‌ی یارمه‌تی و ده‌لانه‌وه‌ی جیاوازن، ده‌یان‌وه‌ت هه‌ندێ بکری‌ت خه‌لکی له‌خۆیان را‌زی بکه‌ن و جهماره‌و پێکه‌یه‌تین و بۆ ئه‌وه‌ی له‌ هه‌لێباردندا سو‌دیان لێ‌وهرگه‌رن و ده‌سه‌لات بگه‌رنه‌ ده‌ست مه‌به‌ستیان لێ‌ده‌دا نه‌ ئاسایی‌کردنه‌وه‌ی بارو‌دۆخی ناوخۆی عیراقه‌وه‌ نه‌ ئاره‌دانکردنه‌وه‌ی وڵات و به‌ره‌و پێشینه‌وه‌ بردنی کۆمه‌لگاو فره‌هه‌نگی عیراق و دروستکردنی کۆمه‌لگای مه‌ده‌نیه‌! به‌له‌کو هه‌موو مه‌به‌ستیان گرتنی ده‌سه‌لانه‌ و بۆ ئه‌وه‌ی میژوو دووباره‌ بکه‌نه‌وه‌، هه‌مان عه‌قڵیه‌ته‌وه‌ سیاسه‌تی تها‌که‌وه‌ی و دیکتاتۆری ده‌ستی‌بکاته‌وه‌ له‌ عیراقد، دیسانه‌وه‌ خه‌ونه‌کانی نازادبخوازی عه‌ره‌ب و کورده‌و به‌ره‌و تاریکی به‌رنه‌وه‌ سه‌د سالی‌ک به‌ره‌و دوواوه‌ بگه‌رینه‌وه‌ و کۆماری‌کی ئیسلامی له‌ عیراقد دا‌همه‌زی‌ن و په‌رده‌ی تاریکی و نه‌زانی له‌سه‌ر رووی گه‌شی مندالمان دا‌په‌وشن و به‌ری روناکیان لێ‌بگه‌رن. به‌قناعه‌تی من په‌له‌کردن له‌ ته‌خامدانی هه‌لێباردنی گشتی له‌ عیراقد، له‌ به‌رئ‌وه‌ندی کورده‌و نیه‌، به‌له‌کو زیاتر له‌وه‌ ئه‌و په‌له‌په‌له‌کردنه‌ له‌ به‌رئ‌وه‌ندی هه‌چ هیژو سیاسیی نازادبخوا‌ز و نیشه‌تیمانه‌په‌ره‌وری ره‌سه‌ندا نیه‌. ته‌خامدانی هه‌لێباردن له‌ بارو‌دۆخی ئاسایشی ناوه‌وه‌ی عیراقد ته‌خامی ته‌ندروست و پاکی لێ‌ناکه‌وته‌وه‌، له‌ هه‌چ سوچی‌کی عیراقتی عه‌ره‌به‌یدا، ئه‌من و ئاسایش به‌فره‌قار نین، کوشن و په‌رین له‌هه‌موو شوێنی‌که‌دا ته‌خام ده‌درین، رۆژانه‌ خه‌لکی به‌تاوان و بی‌تاوانی وڵات ده‌کوژین و وڵات ده‌چینه‌وه‌، بۆ بیگانه‌کان له‌ ناوچه‌که‌دا شه‌ر ته‌واو نه‌بووه‌، ئی‌ستانتا مه‌ترسی شه‌ری ناوخۆی هیژو عه‌ره‌به‌یه‌کان وه‌کو ده‌ره‌ته‌خامه‌کان باسی لێ‌وه‌ده‌کری.

ولاتی بنگانه جگه له دهستیوه دانیان له کاروباری ولات، کسان و شانهی تیرۆریستی خۆیان ناردۆته عیراق و رۆژانه تاوان شهقام ددهن، گه لێک له ناچه کانی باشور و رۆژئاوا، دهستی ئاسایش و دهسهلاتی حکومهتی فیدرالی ناگاتی ههزاری و بیده راههتی ده رگای ههموو مالتیکی گرتوه به تابیتهتی له خواروی عیراق هتد.

له کاتیگدا ئیمه ده زانی، تهغامه کهی گوزارشت له ههموو رهنگ و شیوازو گوتاره کۆمه لایهتی و سیاسییه کانی ولات بکات، به تابیتهتی بۆ میلیهتی کوردستان، تهغامه کانی هه لێژاردنی گشتی ده بیته، مه سه له یه کهی چاره نووساز بیته، زۆری لێ چاره یه کیره.

ئهو ی له پله یه له وه چاره یه کیره بۆ میلیهتی کوردستان و کیشه په واکه ی، که چه ند لایه نیکی تونده ره و شو قیینی یه کبگرن و هاویه یمانی به کترین. به تابیتهتی هیزه ئیسلامیه کانی عیراق، له ههولێ ئه وه دان، له هه لێژاردنی داهاتودا، به توانن ده سه لات بگرته دست و مه ترسی ئه وه هه یه به گوێره ی ئه وه یه کگرتن و گوتاره تونده ره و سیاسه ته شو قیینه دوو ژمنداریه له گه ل هیزه هاویه یمانه کان و هیزه سیاسییه دیموکراتیخوازه کانی عیراقدا هه یانه، مه ترسی ئه وه هه یه له وه ی پاش هه لێژاردنیکی نا عادیلانه، ده وه لته ئیسلامی دا به مزین و ئیتر کار له کار به تازیت له عیراقدا.

له باروودۆخی خه ترناکی وه کو ئیستای نا چه کدا، هه یچ پرۆسه یه که هه ینده ئالۆزی وه کو هه لێژاردن سه ره کو تهو ئایته، باروودۆخ له بار نیه بۆ تهغامدانی پرۆسه ی ده نگدان. ئه مرۆ که له عیراقدا شه ر کۆتایی پینسه ها ته وه، رۆژانه خه لکانی بێ گانه کو و مه سیحی به دره ندترین شیواز سه ره ده بر دین و سوو کایه تی به لاشه یانه وه ده کریته، گرۆپی جیاوازی تیرۆریستی نیۆ ده وه لته ی به مه رمای نیۆ ده وه لته یه وه ها ته وه ته نا چه که و تاوانی گه ره تهغام ددهن، خه ربکه کولتوریکی نوێ به ییننه کایه وه، شیوازیکی درنهانی سه ره برین و هه تکردنی خه لکانی بیتهوان وه کو کاریکی رۆژانه ی خۆیان تهغام ددهن.

له جیاتی ئه وه، ده کری هیزه توانا کانی هه موو هیزه نیشتمانییه دیموکراتخوازه کان و هاویه یمانان یه کبخرین، بۆ گرنگیدان به گرنگترین مه له ف، ئه ویش مه له فی ئاسایشه، چه نیته ی چاره سه ره کردن و رو به رو بوو نو وه ی ئه و تاوانبارانه و قه رکردنیان بنه رکردنیان له ریشه وه، پارێزگاری کردنی ولات و هاوولاتیان له تهغامدانی ئه و تاوانانی ده ره قیاب ده کری.

حکومهتی فیدرالی کاتیگ ده توانیته، هیزه توانا دیپلوما سیه کانی خۆی بگاته گه ر، په یه ونی دوو قو لێ و یان زیاتر له گه ل ولاتی نا چه کهو خا وه ن کاریگه ره به یستن بۆ که مه کرد نه وه ئالۆزی له عیراقدا به ئاشکرا داوی ئه وه یان لێ بکن، که چه یتر ها وکاری گرۆ په تیرۆریسته کان نه کن. رو واده کانی ئه م سا له ئه وه یان سه لماندوه که هه ندیک له ولاتی نا چه که مان ده ستیان هه یه له ها وکاری ته کنیکی و مادی ده معنه یی ئه و گرۆ په تاوانبارانه ی که ناویان له خۆ نا وه گرۆپی به ره ه لستکارانی نیشتمانی و دژی ئه مریکیه کان، کاری تیرۆریستی تهغام ددهن.

ئه م سا له دا گرنگترین مه سه له له عیراقدا دوو باب ته ی سه ره کین :

ها وکاری کردن و کار کردن بۆ پاراستنی هاوولاتیان و ولات له تیرۆر و تیرۆریستانی نا وه وه ده ره وه ی ولات، لێ ره شدا له لایه که وه سو وده هیزه ناوخۆی عیراقی و کورد بیسیریت، له لایه که تریشه وه سو وده هیزه هاویه یمانان وه ربگیریته.

به گه ره خستنی داد گای کردنی عادیلانه بۆ سه رانی رژی می پێشوو و هه ینده ی زوه کۆمه لگا له و گیان وه ره درنه انه رزگار بکریته و ئیتر په ره به په ره ده یه که ی پاک نیشتمانی ناشیخوازی به ریت، مه ندالانی میلیه تانی عیراق فی رێ ناشتی و ئازادی و دیموکراسی بکرین، به چهاری ریزه وه له تابیته ته ندی فه ره هنگی و ته نسیکی میلیه تان و ولاتی تر بنوارن.

بێ گومان، بۆ بنیاتنا نه وه ی ولات، له مه ره بوارێ گدا پیو بیستی به کارو خه باتینیکی زۆر هه یه، ئه مرۆ که ئه وه ی ئیجگار پیو بیست و چاره نووسنازه پێش هه ر کاریکی تر، گرتنه ده ستی مه له فی ئاسایشی عیراقه.

پاش ئاسایی کردنه وه ی باروودۆخی ئاسایش له عیراقدا، پاش گه رانه وه ی هه یمنی و پاک کردنه وه ی ولات له تیرورستان، میلیه تانی عیراق پیو بیستیان به ها وکاری گشت ولاتی نا چه کهو کۆمه لگای نیۆ ده وه لته ی ده بیته بۆ سازدانی هه لێژاردنی گشتی، بێ گومان حکومه تی فیدرال به ته نه نا ئه وه پرۆسه قورس و گه ره یه ی پینا کریته، ده بیته ریکه خوا ره کانی نیۆ ده وه لته ی و ئه وروپا ها وکارین.

په له کردن له هه لێژاردنی گشتی هه له یه که ی گه ره یه و گرتی گه وزه تری لێ نه که ویته وه، به خۆ یه ند نه وه ی ووردی درا وه سیاسییه کان و باروودۆخی نا وه وه ی عیراق و هه ره وه ها گوزانکار به نیۆ ده وه لته یه کان، ئه وه هه لێژاره گشتی یه ی عیراق تهغامی باشی لێ چاره ووان نا کریته، له به ره زه وه ندی میلیه تانی عیراق نیه، به تابیتهتی ته گه ر بیته، هیزه ئیسلامیه کان یه کبگرن، ده وه لته ئیسلامی دا به مزین، یان گرۆپی سیاسی ئه و ته ده سه لات بگرته ده ست، که هه مان سیاسه ت و شیوازی به رتیه به ریا ته ی ده وه لته یان هه یه وه کو رژی می دیکتاتۆری پێشوو، ئه وه کیشه ی کورد و پرۆسه ی به دیموکراتیزه کردن و کۆمه لگای مه ده نی به ره وه لته ی درۆن.

ده بیته به تابیتهتی گرۆپی کوردی له حکومه تی عیراقی فیدرالدا، هاوشان له گه ل هیزه دیموکراتخوازه کانی عه ره ب، قه نا عه تیک په ی دا بکن هه موو لایه نه سیاسییه کانی عیراقی به ئاشکرا، کار بۆ ئه وه بکن که هه لێژاردنی گشتی له عیراقدا دا به خریته وله باروودۆخینی تری گونجا تر تهغام به ریت، ئه وه کو له ژیری ئه م سا ته پر مه ترسی ئه و که شه وه وایه گوماندار و لێ نه ی نا چه که، ده بیته ته جنده یه که تر پێشینیار بکریته بۆ ئه م پرۆسه گرنگی میلیه تانی عیراق.

ئه مرۆ که پرۆسه ی هه لێژاردن له ئاسی کوردستاندا، پیو بیسته کی میژووبی گه ره یه و پێگه ی میلیه ته که مهانی پێ سه رترترو پشه و تر ده بیته، به لاه سازدانی هه لێژاردنی گشتی عیراقی له به ره زه وه ندی کورد کوردستاندا نییه له باروودۆخی ئیستای عیراقدا، کوردیش ده لێ: ئی شی به وه ختی پاشای سه ره خته ی!

Pirbal@hotmail.com

هه له وه سه ته

ئه مرۆی ژبانی نه ته وه ی کورد و ولاتی کوردستان له چا و رۆژانی که هه تا ناوی کورد و ولاته که ی له سه ر زارانی شه بوو، له ده می وه ره چه رخانیکی گه ره دا به تابیتهت له وه به شه ی به کوردستانی خواروی لیکینرا و به عیراق ده ناسی. کورد یه که چاره خا وه نی سیستمی به زیۆه بر دنی خۆی بیته و بویری ئالای خۆی له سه ر خاکی خۆی هه لیکات، بێ گومان ئه وه وه ره چه رخانه مایه ی هه نگا وانی قۆناغیکی نو یسه، قۆناغیکی نو یی ده ره دراو به به ره شه و گورده شی نا وه کی، لێ ره دا فاکتوری نا وه کی هه یینی چه نیته ی مامه له که ر دینیکی زی ره کانه یه له به رام به ر فاکتوره ده ره کییه کان. به چه ریک ئه مرۆ ده سه لاتینیکی حکومی و ده وه لته ی له کوردستاندا هه یه. ده سه لاتیک به راشکاوی ده سه لاتی سیاسی و حزبییه هه موو سه ره داوی ده ره کو ته کان ئه وه سه ره تابه به ره و ساغ بوو وه چیگر بوونی هیوا خۆزه که کان ده یین، به لاه و ر د کرد نه وه به دا و اچوونی پراکتیکی په یه ونی ئۆرگانیکی نیوان خه لک و ئه وه حکومه ته به ئاشکرا لاوازییه کی راشکا و به خۆ وه ده یینی، له لایه ک ئاسۆیه کی گه ش و روونکرا وه ی راسته وخۆ له لایه ن ده زگا بریاره ره کان ناخریته به ره چا و به ره ده می

خەلك و لەپەرامبەرىشدا كۆمەلانى خەلك رۆژ لەدوای رۆژ خەمساردانەتر بەدوای رووداوەكاندا دەچن، بەشیۆهێهك دەنگۆرەنگی جەماوەر روو لەكزی و پاشەكشەهێهکی بی ئاماندا یەو بگرە من بەتاشكرا هەست بەو هەلسوكوتە پر لە هەست نەكردن بەمەسئولیهتە لەلایەن خەلكهوه لەره شمائی ناوومیدیدا دەخوینمەوه، حەق وایە دەزگاکانی میدیا لەپیشی پێشەوه لەو بارهوه بکەونه خۆیان و رۆژی جوامیرانە بیهین لەشلەقاندنی گۆمی مەنگی بێدەنگی كۆمەلانی خەلك و كەنارگیری رهشبینانەئە ئەو خەلكە سەبارەت بەرووداوو بەسەرھاتە هەنووكەیی و چاره نووسسازانەئە كوردستانە ئەمرۆ برۆویننەوه .

حاجی مەمۆ